

Výběr z nově vydaných titulů¹

Lenka Brichová, FF MU, Ústav religionistiky

Josef Kolmaš (2014). *Pojednání o věcech tibetských*. Praha: Vyšehrad, 328 s., ISBN: 978-80-74293-86-3

Anotace: Známy český tibetolog a sinolog, autor řady překladů (Tibetská kniha mrtvých, Zrcadlo králů, Pokladnice moudrého rčení, Datlovník v meruňkovém sadu, Zápisky o buddhistických zemích aj.) se v deseti kapitolách zamýšlí nad nejrůznějšími aspekty tibetské kultury a historie. Svazek otevírají obecnější texty věnované tibetským osobním jménům, symbolickým významům čísel a způsobu, jakým Tibeťané měří čas. Další kapitola seznamuje s osobností a dílem Congkhapy (1357–1419), zakladatele jedné z nejvýznamnějších buddhistických škol Gelug. Kapitulu doplňuje překlad kratšího Congkhapova díla Základ dobrých vlastností. Ze školy Gelug pochází linie dalajlamů, jimž se podrobně věnují další dvě kapitoly. Konkrétně v nich jde o jev převtělování a proces rozpoznávání převtělců, kandidátů na titul dalajlamy a pančhenlamy. Kapitulu věnovanou tibetskému buddhistickému kánonu pro hlubší zájemce doplňuje podrobná bibliografie. Učebnice rozkoše je tématem dalšího textu, který obsahuje i kompletní překlad této „tibetské kámasútry“. Zčásti obdobným směrem se pak obrací kapitola věnovaná tibetskému umělci a intelektuálovi Gendünu Čhönphelovi (1905–1951), jenž vedle významné historické práce o Tibetu sepsal také známou Učebnici erotiky. Celý svazek uzavírá příspěvek věnovaný pronikání evropských misionářů do Tibetu a zejména jejich poznávání tibetského jazyka.

Jan A. Dus & Petr Pokorný (Eds.) (2014). *Novozákonní apokryfy I. Neznámá evangelia*. Praha: Vyšehrad, 464 s., ISBN: 978-80-74294-05-1

Anotace: Publikace obsahuje apokryfní evangelia v užším smyslu tohoto slova, tedy spisy evangelijního typu nebo spisy jiného druhu, které se šířily pod názvem „evangelium“ a vznikaly do konce 2. století po n. l. Mezi ně patří i nejstarší fragmenty Ježíšových výroků, které nepocházejí z biblických evangelií. Apokryfní texty vznikaly již v počátcích křesťanského písemnictví a nebyly z různých důvodů zařazeny do biblického kánonu: často pro svůj pozdější původ, většinou však pro odchýlný výklad nejstarších křesťanských tradic. Na mnoha místech sice jen popustily uzdu obrazotvornosti tehdejšího lidového křesťanství, nicméně odrážejí i některé závažné problémy své doby (vztah k jiným náboženským a filozofickým proudům, hledání lidových forem křesťanské zbožnosti).

Z řeckých, latinských, koptských a syrských originálů přeložili a úvody a komentáři opatřili J. Brož, R. Dostálová, J. A. Dus, M. Havrda, L. Kopecká, Z. Kratochvíl, P. Peňáz, D. Peňázová, P. Pokorný a Z. Vlčková.

¹ Texty anotací jsou převzaty od nakladatelů. Redakčně upraveno.

Tereza Stöckelová & Abu Ghosh Yasar (Eds.) (2013). *Etnografie: Improvizace v teorii a terénní praxi*. Praha: SLON, 240 s., ISBN: 978-80-7419-148-0

Anotace: Kniha představuje etnografii jako komplexní metodologicko-teoretický přístup ke skutečnosti. Na rozdíl od většiny sociálněvědních metodologií nepovažuje etnografie problémy, s nimiž se výzkumníci a výzkumnice v terénu setkávají, za překážky, ale naopak za možný zdroj a prostředek poznávání. Nesourodost a mnohoznačnost skutečnosti, její neurčitosti, paradoxy a protiklady tvoří nedílnou součást pole zkoumání a žádají si tvůrčí přístupy k psaní a žánrovým formám reprezentace. Východiskem etnografické práce musí být všestranná otevřenost k experimentování. Kniha nabízí panorama metodologických kauz, které zvou čtenáře do výzkumnické „kuchyně“, kde se zvažují, míchají, pečou a někdy i připálí ingredience etnografického vědění. Autorky a autoři kombinují příběhy s teoretickou reflexí a v jednotlivých kapitolách pojednávají specifické „problémy“, se kterými se vyrovnávali při práci v terénu, analýze a psaní textů. Kde a kdy začíná a končí terénní výzkum? Jak vypadá etnografický experiment? K čemu nás využívají ti, které zkoumáme? Jak vytvářet reflexivní vědění a vyhnout se přítom sebestřednosti? Kdy a proč podléháme autocenzuře?

Martin Soukup (2014). *Antropologie a Melanésie*. Praha: Karolinum, 664 s., ISBN: 978-80-24624-61-7

Anotace: Kniha Martina Soukupa reflektuje vývojové proměny sociální a kulturní antropologie a současně popisuje a interpretuje hlavní rysy melanéských kultur. Sleduje osudy významných antropologů, všímá si okolností, za nichž podnikli své terénní výzkumy, a tlumočí jejich interpretace nativních kultur. Kromě rozsáhlé literatury těží také z vlastních zkušeností autora nabytých při terénních výzkumech na Nové Guineji. Její předností je přehledné a systematické zpracování tématu a bohatý obrazový a mapový materiál. Je určena jak studentům antropologie, etnologie a sociologie, tak odborníkům i zájemcům o otázky kulturní rozmanitosti a jejího poznávání.

Vladimír Vavřínek (2013). *Cyril a Metoděj mezi Konstantinopolí a Římem*. Praha: Vyšehrad, 384 s., ISBN: 978-80-74293-44-3

Anotace: Známy český byzantolog se v této knize vrací k tématu, jímž se zabýval už před padesáti lety, aby s využitím nových vědeckých poznatků znovu vyprávěl příběh cyrilometodějské misie. Zasvěceně líčí byzantské prostředí, z něhož oba soluňští bratři, Konstantin-Cyril a Metoděj, na Velkou Moravu přišli, vysvětluje motivy jejich vyslání i roli, kterou sehráli v utváření tamní společnosti. Autor dále ukazuje, jak osudy jejich misie souvisely nejen s bojem moravských vládců o nezávislost jejich státu na franské říši, ale i s velmocenským zápasem konstantinopolského patriarchátu a římské kurie o církevní jurisdikci nad územím někdejšího Illyrika, konkrétně nad nově christianizovaným Bulharskem. Kniha vychází s podporou Ministerstva kultury ČR.

Miroslav Bárta & Martin Kovář a kol. (Eds.) (2014). *Civilizace a dějiny. Pohled dvaceti českých vědců*. Praha: Academia, 556 s., ISBN: 978-80-200-2301-8

Anotace: Předkládaná kniha si klade za cíl novým, unikátním způsobem představit souhrnně, v jediném svazku, dějiny člověka na této planetě. Za tímto účelem přináší ve dvou desítkách esejí myšlenky a názory nejlepších českých vědců a akademiků na dané téma. Publikace má dvě části. První, chronologickou, tvoří dějiny světa od vzniku člověka po současnost; na ní navazující druhá část má tematický charakter a soustředí se na vybrané hlavní aspekty lidských dějin.

Editory knihy jsou egyptolog a archeolog profesor Miroslav Bárta a historik světových a obecných dějin profesor Martin Kovář. Jejich předchází společná publikace, *Kolaps a regenerace: cesty civilizací a kultur* (Praha: Academia 2011), se stala bestsellerem a získala cenu rektora Univerzity Karlovy v Praze za tvůrčí počín roku. Oba badatelé jsou členy vědecké obce Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze.

Autory jednotlivých příspěvků jsou přední čeští vědci z oblasti humanitních i přírodních věd – Václav Vančata, Jiří Svoboda, Jan Turek, Miroslav Bárta, Alžběta Danielisová, Petr Charvát, Jiří Macháček, Václav Drška, Jaroslav Pánek, Martin Kovář, Miroslav Petříček, Jakub Rákosník, Václav Cílek, Petr Pokorný, Jan Kozák, Ivan Šedivý a Marie Šedivá Koldinská, Jiří Janák, Jan Royt a Michal Stehlík.

Jedná se o unikátní interdisciplinární vědecký projekt, a to nejen v rámci České republiky, který zprostředkovává syntézu a interpretaci bádání mnoha vědních oborů. Kniha je svým zaměřením určena široké čtenářské obci a jistě najde uplatnění i v rámci odborných kruhů a jako doplnění výuky v rámci vysokoškolského prostředí. Jaké byly, jsou a mohou být osudy lidstva na této planetě? Na to hledá odpověď právě vycházející publikace nakladatelství Academia s předmluvou rektora Univerzity Karlovy v Praze a předsedy Akademie věd České republiky.

Mircea Eliade (2014). *Dějiny náboženského myšlení II. Oikoymenh*, 540 s., ISBN: 978-80-7298-289-9

Anotace: Dějiny náboženského myšlení představují Eliadeho poslední velké dílo. Na rozdíl od své starší knihy *Traité d'histoire des religions*, kde se pokusil o systematický výklad morfologie projevů posvátna napříč nejrůznějšími kulturami i dějinnými epochami, líčí zde Eliade jednotlivá náboženství lidstva v jejich dějinách; toto dílo zároveň vyjadřuje autorovo přesvědčení o základní jednotě náboženských dějin lidstva, které zároveň ukazuje jako dějiny krizí, inovací a proměn náboženského vědomí člověka, které se nepřestává vyvíjet. Druhý svazek *Dějiny* je věnován náboženstvím starověké Číny, Indie, Evropy a Íránu a také judaismu až po vznik křesťanství. Nové opravené vydání.

Zdenko Vozár (Ed.) (2014). *Mezinárodní religionistická studentská vědecká konference Kutná Hora 2012: Sborník prací*. Praha: Karolinum, 110 s., ISBN: 978-80-246-2199-9

Anotace: Sborník obsahuje vybrané příspěvky ze studentské religionistické konference, která se konala roku 2012 v Kutné Hoře. Je tvořen studiiemi Vojtěcha Kaše: Mluvicí pes ve Skutcích Petrových a hypotéza o zapamatovatelnosti

minimálně kontraintuitivních reprezentací, Františka Novotného: Ďáblové agentky: Případová studie dílčího motivu v obraze templářského antirituálu, Kateřiny Barbary Oudové Holcátové: Moc královny ze Sáby: Proměny obrazu královny ze Sáby od Bible po lidové vyprávěnce 19. století a Zdenka Vozára: Modality posadnutostného fenoménu. Smerom k metóde I.: Typológia. Každý příspěvek je opatřen cizojazyčným shrnutím, součástí je i zevrubný rejstřík. Sborník je zdarma ke stažení na adrese http://www.cupress.cuni.cz/ink2_stat/index.jsp?include=podrobnosti&id=12092&jazyk=cs.